

ДАШКАЎЩЧИА

**LE JOURNAL BIELORUSSIEN
„LA PATRIE“**

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND“

**THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER
"THE FATHERLAND"**

Nº 39 (170)

Нагазя 4, каструнічка, 1853 р.

ГОД ВЫДАНЬЯ 7

Новая канцэпцыя США

Амерыканская палітыка ў дачыненіі да Савецкага Саюзу шукае што раз новых канцэпцыяў, каб знайсці напасъледак такую, якая была-б найбольш мэтазгоднай пры дадзенай палітычнай сітуацыі. Хоціць пра тое, каб пазбавіцца бесперапыннай загрозы ваенны агрэсіі, з другога боку, зрабіць гэта з найменшай рызыкай. Канцэпцыя прэвэнцыйной вайны, якая, пры выкарыстаныі адпаведнага маменту, прыкладам, крэмлёўкай суматохі пасля съмер- гэтай сваёй працы Камісія апублікавала нядайна ў Вашынгтоне у васабнай кніжцы п. н. «Напружанье ў Савецкім Саюзе», якая павілася, як афіцыйны дакумент № 69 амерыканскага Сенату. У гэтай працы Камісія на падставе сваіх двухгодніх досыледаў падае найбольш слабыя пункты Савецкага Саюзу, якія, пры іхным далейшым разьвіцці, могуць прывесці да поўнага заламанья савецкага рэжыму.

Коратка перагледзім гэтыя пункты ў

перасъледваньня рэлігіі й нэгацыі рэлігійных вартасцяў. На трэйцім — не-кніжцы п. н. «Напружанье ў Савецкім Саюзе», якая павілася, як афіцыйны дакумент № 69 амерыканскага Сенату. У гэтай працы Камісія на падставе сваіх двухгодніх досыледаў падае найбольш слабыя пункты Савецкага Саюзу, якія, пры іхным далейшым разьвіцці, могуць прывесці да поўнага заламанья савецкага рэжыму.

Коратка перагледзім гэтыя пункты ў

перасъледваньня рэлігіі й нэгацыі рэлігійных вартасцяў. На трэйцім — не-кніжцы п. н. «Напружанье ў Савецкім Саюзе», якая павілася, як афіцыйны дакумент № 69 амерыканскага Сенату. У гэтай працы Камісія на падставе сваіх двухгодніх досыледаў падае найбольш слабыя пункты Савецкага Саюзу, якія, пры іхным далейшым разьвіцці, могуць прывесці да поўнага заламанья савецкага рэжыму.

Коратка перагледзім гэтыя пункты ў

перасъледваньня рэлігіі й нэгацыі рэлігійных вартасцяў. На трэйцім — не-кніжцы п. н. «Напружанье ў Савецкім Саюзе», якая павілася, як афіцыйны дакумент № 69 амерыканскага Сенату. У гэтай працы Камісія на падставе сваіх двухгодніх досыледаў падае найбольш слабыя пункты Савецкага Саюзу, якія, пры іхным далейшым разьвіцці, могуць прывесці да поўнага заламанья савецкага рэжыму.

Коратка перагледзім гэтыя пункты ў

перасъледваньня рэлігіі й нэгацыі рэлігійных вартасцяў. На трэйцім — не-кніжцы п. н. «Напружанье ў Савецкім Саюзе», якая павілася, як афіцыйны дакумент № 69 амерыканскага Сенату. У гэтай працы Камісія на падставе сваіх двухгодніх досыледаў падае найбольш слабыя пункты Савецкага Саюзу, якія, пры іхным далейшым разьвіцці, могуць прывесці да поўнага заламанья савецкага рэжыму.

Коратка перагледзім гэтыя пункты ў Далей савецкі рэжым зъяўляеца асаб-
тэй іхнай герархіі з гледзішча на іх-
ліва зыненавіджаны г.зв. «вольнымі ра-
ную вартасьць, як яны пададзены ў
ботнікамі», якія фактычна зъяўляюще-
гэтай працы.
На першым месцы стаць захістаныне
й страта веры ў вартасьць савецкага рэ-
жыму сярод моладзі. Ня гледзячы на
тое, што гэтая моладзь была старанна
выхаваная ў бальшавіцкім духу й поў-
насьцю ізаляваная ад вонкавага съвету,
прычэпліванская ёй ідэялія астаміся для
яе чужкімі й бязвартаснымі. На другім
месцы Камісія ставіць незадаваленіе
савецкіх народных масаў з прычыны

Іншая канцэпцыя, якая ўсяўладна абавязвала за часоў прэзыдэнтства Трумана, — палітыка «кантымэнту» ці паўстрымоўяння, поўнасцю збанкрутавала і прынесла Савецкаму Саюзу вялікія здабыткі, а Захаду неаблічальныя страты. Таму ўрад прэзыдэнта Айзенгаўера быў змушаны яе адкінуць і абвесьціць палітыку вызвалення паняволеных бальшавізмам народаў. Амерыканскія грамадзянства да гэтай канцэпцыі поўнасцю дасыпела. Аб гэтым найлепей съветчы факт, што перадвыбарную акцыю рэспубліканская партыя вяла пад лёзунгам палітыкі вызвалення і перамагла. Пры гэтым перамога была бліскучай. Значыцца, амерыканскі народ палітыку гэтую заапрабаваў.

Савецкіх народных масаў з прычыны
(Заканчэнне на 4-ай балоне)

Палітычныя Н

(23 — 29 ВЕРАСЬНЯ 1953)

Эўрапейская Рада за ратыфікацыю справе звольнення брытанскімі войдагавору аб эўрапейскай арміі. 27 верасня Дарадчае Сабраныне Эўрапейскіх зонаў Суэскага канала. Эгіпт згадае, што брытанскія войскі, якія на-
скай Рады ў Страсбургу 76 галасамі лічваюць ад 75.000 да 90.000 жаўнеру, супраць 7 галасоў нямецкіх сацыял- будуць выведзеныя з зонаў Суэскага ка-
дэмакратата і пры 11 паўстрымаўшыхся налу на працягу 18 месецяў. На праця-
высказалася за пакліканне эўрапей- гу наступных 6 год у зоне канала астас-
ской абароннай суполнасці яшчэ пе- нецца 4.000 брытанскіх тэхнікаў для
рад плянаванай канферэнцыйной чатырох-
зны Захаднія тэрміны будучы малі-

палітку гэтую заапраавау.

Ня гледзячы на гэта, палітку вызваленія ўрад прэзыдэнта Айзэнгаўера пазней адкінуў, ці прынамсі адлажкы на неазначаны час. Быў змушаны гэта зрабіць пад ціскам сваіх эўрапейскіх саюзнікаў, на якіх сама слова «вызваленіе» дзеіць, як на быка чырвоная хустка. У сваім панічным страху перад вайной эўрапейскі Захад згодзен рабіць усё, ісьці на далёкія ўступкі й паніжэнны, ставіць пад вялікі знак запытання сваё існаваньне ў недалёкай будучыні, абы толькі не дражніць Саветаў, наўна веручы, што самымі толькі палітычнымі спрэдкамі зможа паўстры- вялікадзяржаваў. Рада высказалася так- са за гэту канфэрэнцыю, якая мела-б на мэце ўрэгуляванье немяцкага пытанья, якое мела-б абапёрціся на вольных агульнанемецкіх выбарах. Гэта аднак не павінна ўпільваць на далейшы адклад узбраення Нямеччыны.

Вялікабрытанія згаджаецца на цяснейшую сувязь з эўрапейскай арміяй. Парламантарны дзяржаўны сакратар у брытанскім міністэрстве замежных спраў Антон Натынг заявіў 28 верасня ў Боні, што калі на ўдасца зразліваць эўрапейскай абароннай супольнасці, тады астанецца адзінай альтэрнатывай прынайце Заходнія Нямеччыны да

зы. Заходнія дзяржавы будутьмагчы ўзноў распрадаўца гэтымі базамі, калі якая-небудзь адна арабская дзяржава будзе заатакаваная.

Ціта адкінуў праект плебісцыту ў Трыесце. Югаславянскі прэзыдэнт маршал Ціта ў ноце да італьянскага ўраду адкінуў італьянскі праект правядзенія народнага плебісцыту ў справе будучай прыналежнасці Трыесту. Народны плебісцыт на тэрыторыі Трыесту звязуляецца немагчымым так доўга, пакуль ня будуть вернутыя назад дзесяткі тысячаў Славенцаў, выселеных з Трыесту Італьянцамі ад 1918 году, і пакуль пражды ваўчыя у Трыесце Харваты і Славен-

Тому ў Задзіночаных Штатах апошнім часам почала зарысоўвацца іншая канцепцыя, якая гаворыць, што ў Савецкім Саюзе адбываюцца працэсы, якія могуць разваліць яго знутра бязь ніякія інтэрвэнцыі звонку. Такі пагляд зрадзіўся пад непасрэдным уплывам выпадкаў, якія мелі ў маюць месца ў Савецкім Саюзе ў вапошні час пасль смерці Сталіна. Гэтая канцепцыя ўжо зaryсавалася ў сэнсацкай камісіі замежных справаў, значыцца воргану, які мае вялікі голас у амерыканскай замежнай прыняцце Заходнія Нямеччыны да збройных сілаў Атлянтычнага пакту. Брытанскі палітык далей асьветчыў, што Ангельшчына гатовая ўвайсці ў цяснейшую сувязь з эўрапейскай арміяй. Гэта абазначае, што Вялікабрытанія прадставіць для эўрапейскай арміі свае войскі ѹ прыйме ўздел у супольнасці «палітычнай і эзэкутыўнай, а магчыма і ў парламантнай галіне». Пераговоры на гэтую тэму між прадстаўнікамі брытанскага ўраду і часовай камісіяй эўрапейскай арміі яшчэ прадаўжаюцца ў Парыжы.

Перасъледаванье каталіцкага касьцёла ў Польшчы. Новым актам пасъля прыгавору келецкага арцыбіскупа Качмарэка на 12 год зыняволенъня ў працэсе паходу камуністычнага ўраду супраць каталіцкага касьцёла была забарона, выдадзеная 28 верасьня, галаве польскага каталіцкага касьцёлу кардыналу Вышынскаму выконанья ягоных касьцельных ававязкаў. Адначасна кардынал Вышынскі ўзяты пад дамашні арышт. Ён авбінавачваецца ў «стальні нарушанні ўмовы між дзяржавай і касьцёлам з 1950 году». Гэты факт у Ватыкане, як і ў вольным демакратычным съвеце выклікаў вялікую скандалізацію. У Беларусі, жа, павінны дзеяць гэтага яшчэ вайстрэй зь ім змагацца, аж пакуль ён ня будзе поўнасцю лабіты».

Мірны апэль Францыя. Францыя 25 верасьня злажыла на пленарнай сесіі Задзіночаных Нацый ў асьветчаньне ў справе замежнай палітыкі, у якім яна заклікае Савецкі Саюз супрацоўніцаў із задзіночанай Эўропай на аснове гарантіяў гранічных і бясльпечнасці і заключэння міру ў Індакітаі.

Саветы звальняюць нямецкіх ваеннапалонных. Саветы пачалі ад 26 верасьня звальняць нямецкіх ваеннапалонных, якія былі засуджаны ў Саветах на дадзенія гады прымусовай працы за роз-

Для нас важным ёсьць тое, што такую апінію высказаў на звычайны палітык і журавік найбольші кампетэнты, старшыня сэнатскай камісіі замежных справаў ЗША, якая свае пагляды базуе на грунтоўных досьледах і систэматычных спасыцярогах найлепшых спэцыялістых. Прыведзены пагляд сэнатора Вэйлі й базуецца на выніках двухгодніх досьледчай працы студыйнай Камісіі дра Якобсона, якая зьяўляецца зложаная з найлепшых знатакоў савецкіх проблемаў і працавала з даручэннем камісіі замежных

Імператарскіх віцэ-кантунаў Білінгс
і Стілінга. Акрамя чаго Сенат Вестніка
съплем да поўнага нутранага развалу».

Абаронны пакт ЗША із Гішпаніяй. Задзіночаныя Штаты й Гішпанія 26 верасня падпісалі ў Мадрыдзе двадцатігодні абаронны пакт, на аснове якога Амерыка атрымлівае права карыстацца й будаваць новыя абаронныя морскія й паветраныя базы ў Гішпаніі. Аначасна Гішпанія атрымлівае ад Амерыкі ў рамках праграмы замежнай помачы 226 мільёну даляраў на ўзбраенне. Гішпанская армія цяпер мае 30 дывізій.

Пагадненне ў справе зоны Суэскага каналу. Між Вялікабрытаніяй і Эгітам

дадоўгі гады прымусовай працы за розныя ваенныя праступкі. Ваеннаапалоннія былі звольненыя на падставе нядыўна падписанага ў Маскве дагавору між савецкім урадам і урадам Усходніх Нямеччыны. Дагэтуль ужо звернута калі 2.000 ваеннаапалонніх, часць якіх астаетца ў Усходніх Нямеччыне, а большыня вяртаецца ў Заходнюю Нямеччыну.

Пасыўны супраціў у Усходніх Нямеччыне. Камуністычная партыя Усходніх Нямеччыны СЕД распачала пры помочы ўсіх сяродкаў пропаганды й терору змаганье з г. зв. «Павольнай

Ашчепкі былога КЦАБ-у, задзіночаная вакол Мельгунова-Керэнскага, да якіх прылучыўся і НТС зь менш значнымі іншымі групамі, вядуць цяпер ажыўленую пропаганду за вызнанье іх Амерыканскім Камітэтам Вызваленія ад Бальшавізму за дастаткова кваліфікаваны каардынацыйны альтыбальшавіцкі цэнтр і за прывярненіе ім фінансавай і палітычнай помачы. Гэтая група рэакцыйных недабіткаў, падпёртая радам дывэрсійных і пераважна імі-ж дзеля гэтага створаных «прадстаўніцтваў» нерасейскіх народаў СССР, ладзіць прэсавыя канфэрэнцыі, склікае свае пленумы, закідае заходнія палітычныя дзеянікі сваімі дэкларацыямі, мэмарандумамі і заклікамі, каб здабыць для сябе ў сваій імпэрыялістычнай канцепцыі прызнаньне з аднаго боку і аслабіць пазыцыі аўтарытэтных прадстаўніцтваў нерасейскіх народаў, задзіночаных у Парыскім Блёку — з другога.

Гэтак група гэтая ў сваіх афіцыйных публікацыях і заяўляе, што задзіночыць яе з Парыскім Блёкам у вадзін каардынацыйны цэнтр, гэта тое, што «соедзініць несоедзінімое», паколькі арганізацыі Парыскага Блёку ня згодзяцца звысьці із сваіх пазыцыяў і беззасыяржна прыняць статут былага КЦАБ-у. Каб здабыць прызнаньне сваей палітычнай канцепцыі, прыхаванай пад шыльдам г. зв. «непрадрашэнства», група гэтая апэравала дагэтуль цэлым радам спрэпараўных ёю «аргумэнтаў», якія мелі цвердзіць, што лёзунг растападзелу былай расейскай імпэрыі на нацыянальныя незалежныя дзяржавы зьяўляецца згубным у змаганьні з бальшавізмам, ёсьць аружжам, якое Кремль можа звязрнуць якраз супраць Захаду.

Гэтымі аргумэнтамі былі: У Савецкім Саюзе нацыянальнае пытаньне ня існуе і нерасейскія народы зусім ня хочаць аддзяляцца ад свайго «старэйшага бра-

Група Керэнскага-Мельгунова павіла цяпер змаганье, калі так можна скажаць.

Давіны

работнікі, як форму пасыўнага супраціву. Лёзунг «Павольнай Працы» меў той пасыпех, што прадпрыемствы, якія дагэтуль былі ўважаныя за ўзорныя, цяпер ня выконваюць сваіх вытворчых пляніяў.

Чэрчыль і надалей за канфэрэнцыю чатырох. Брытанскі прэм'ер Чэрчыль асветчыў 28 верасня, што ён і надалей прапануе канфэрэнцыю чатырох на найвышэйшым шчэблі.

Польскі дэлегат у ЗН выбраў свабоду. Вялікую канстэрнацыю сярод камуністычных выклікаў крок праф. Марка Каравіча, варшаўскага дэлегата на сесію Задзіночаных Нацый у Нью Ёрку, які парваў з сваім урадам, абвінаваціў камуністычных і звязаных з імі амэрыканскіх уладаў з просьбай права азылю. Гэта першы выпадак, калі афіцыяльны дэлегат у ЗН выбраў свабоду.

адкладацца ад сваёго «старонікага брата». Нацыянальная проблема ў Савецкім Саюзе — гэта штучны твор Розенберга-Гітлера, які й прычыніўся да правалу гітлераўскіх плянаў на Усходзе. Многанацыянальная расейская імперыя — гэта арганічная цэласць, складзеная гістарычна, а ейны распад здзел пацягне за сабой няўхільны эканамічны катаклізм, штучную балканізацыю й міжсабонныя войны. Гэтая «гістарычна складзеная цэласць», паводле цверджанняў найбольш ярых імпэрыялістых, прайшла такі глыбокі працэс, што ў ягоным выніку стварыўся адзіны расейскі народ, складзены з пасобных нацыянальнасцяў і плямёнаў, якія звязаныя з сабой неразрывнымі вязямі й супольнымі інтарэсамі. І напасьледак высоўвалі яны найбольш «важкі» для Захаду аргумент, што калі апошні ў выпадку вайны пойдзе на Усход з лёзунгам распадзелу імперыі, дык падыме супраць сябе ўесь расейскі народ, які, згодна словам Керэнскага — «лепш дрэнны дыктатар, чымся рваць на кускі жывое цела Рәсей», стане на баку бальшавізму.

Калі-ж усе гэтыя «аргументы», не абалічыць на аб'ектыўных фактах, у вагні рэчовай іх крытыкі страцілі ўсякі ўзрост і сілу, расейская імперыялістичная рэзідэнция спрапараўшася чисто

Вынікі выбараў у Даніі. 22 верасня адбыліся ў Даніі парламентарныя выбары, якія нічым ня прычыніліся да выяснянення палітычнай сітуацыі, бо ніводная партыя ня мае абсолютнай большынкі ў новым парламанце. Склад новага парламанту наступны: сацыял-дэмакраты — 74 мандаты, сяляне — 42, кансерватывстыя — 30, радыкалы — 14, камуністыя — 8, прыхільнікі абмежавання падаткаў — 6, нямецкая міншнасць — 1.

Стычнай рэакцыяй спрэпаравала ціпер новы «аргумент» за непадзельнасцю Рәсей, які, на яе думку, павінен дастатковая пераканаць заходнія колы ў ейную карысць. Яны цвердзяць: калі Захад будзе вызнаваць канцепцыю аздзінай непадзельнай Рәсей з тым, што по-тym ейныя народы шляхам «свабоднага волявыяўлення» самі пастановяць аб сваім будучым лёссе, тады бальшавізм можа быць зьнішчаны без вайны — революцыйнымі сіламі гэтых народаў. І гаадварот, калі Захад прыхіліца

Зноў чыстка ў Грузіі. У Грузіі адбылася трэцяя вялікая чыстка ад съмерці Сталіна. Яе ахвярамі былі прэм'ер Грузіі Бакрадзэ і першы сакратар грузінскай камуністычнай партыі Мірткулява. Новым прэм'ерам стаўся Жавакішвілі, а сакратаром партыі Мамалядзэ. 25 верасня тыфліскага радыё паведаміла яшчэ аб звольненых дасюльшчых мініструму земляробства, культуры й вышаванья.

Колькасць вязняў, што адмовілася ад рэпатрыацыі. Устаноўленая канчальная колькасць ваеннопалонных у Ка-

дау. Т паддварот, калі Захад прыхільца да канцепцыі «сэпаратыстых» і «расчленителей», дык будзе мець супраць сябе ня толькі ўжо расейскі народ, але ў роўнай меры і ўсе нерасейскія народы, якія не пазволяюць накідаць ім чужую волю. У такім выпадку бальшавізм можа быць зынішчаны толькі войной. У Декларацыі КЦАБ-у з 30 жніўеня сёлета, зацверджанай на апошнім ягоным пленуме ў Мюнхэне, гэты «аргумент» зьяўляецца ўжо дамінуючым. Там чытаєм:

«Тыя з нацыянальна-шавіністичных груповак на эміграцыі, якія ня ставяць

ная колькасьць ваеннопалонных у Ка-
рэі, што адмовіліся вяртатца на баць-
каўшчыну. Да камуночных адмовілася
вярнуцца 22.600 Паўночных Карэйцаў і
Кітайцаў (раней Сынгман Ры на собскую
руку быў звольніў каля 27.000 Паўноч-
нага Кітая). Адмовіліся вяртатца на баць-
каўшчыну 10.000 членоў бывшых сін-
дарскіх падпільных арганізацій. Ад-
мовіліся вяртатца на бацькаўшчыну 10.000
членоў бывшых сіндарскіх падпільных
арганізацій.

Перад ратыфікацыяй дагавору аб эўрапейскай арміі ў Бельгіі. Спэцыяльная камісія бельгійскага парламанту запрапанавала аднагалосна ратыфікацыю дагавору аб эўрапейскай абароннай супольнасці. У Брысэлі нааўгут лічачца з тым, што дагавор абедзвюмом палатамі парламанту будзе ратыфікаваны.

Французкія пасьпехі ў Індакітаі. Французкія войскі ў Індакітаі 24 верасня ў дэльце Чырвонай ракі, 50 км. на паўночны-ўсход ад Ганоі, акружылі звыш 5.000 камуністычных паўстанцаў на чужаземлях, звязаў іх з галоўным фронтом і разгромілі. Адна з атак французскіх войск на чужаземлях, звязаў іх з галоўным фронтом і разгромілі. Адна з атак французскіх войск на чужаземлях, звязаў іх з галоўным фронтом і разгромілі.

(Заканьчэньне на 2-ой балоне)

© PDF: Kamunikat.org 2011

© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2011

